

POPIS VZDĚLÁVACÍHO MODULU
A. VSTUPNÍ ČÁST
1. Název: Práva a povinnosti občana
2. Kód:
3. Kategorie/obor vzdělání: 78-42-M/08 Lyceum
4. Typ vyučovací jednotky: vzdělávací modul
4. Délka výuky – doporučený počet vyučovacích hodin: 16 hodin
5. Platnost: 1. 9. 2025 Zpracovatelský tým: František Brož, NPI
6. Vstupní předpoklady: očekávané výsledky učení dle RVP ZV
Doporučené umístění v učebním plánu: 1. ročník, bloková/kontinuální výuka
B. JÁDRO VYUČOVACÍ JEDNOTKY
1. Charakteristika Modul seznamuje žáky s právem a jeho podobami v běžném životě jednotlivce s pomocí vybraných témat, situací a problémů. Jelikož je problematika práva velice rozsáhlá, přistupuje k ní modul výběrově: pohlíží na ni z perspektivy žáka a pracuje s právními záležitostmi, se kterými se může žák ve svém životě nejčastěji setkat. Obsah modulu se v maximální možné míře přibližuje reálnému životu. Modul rozvíjí u žáků dovednost řešit obvyklé právní a úřední úkony v různých životních situacích v oblasti vlastnictví, smluv a právní odpovědnosti. Žáci na běžných kauzách pozorují procesy a principy, na jejichž základě řízení probíhá, a aplikují své poznatky na modelové situace.
2. Očekávané výsledky učení včetně indikátorů aplikuje práva a povinnosti občana ve vztahu k vybraným právním předpisům - vysvětlí, kdy je člověk způsobilý k právním úkonům a má trestní odpovědnost; - popíše, jaké závazky vyplývají z běžných smluv, na příkladu ukáže možné důsledky vyplývající z neznalosti smlouvy včetně jejich všeobecných podmínek; - vysvětlí problematiku práva v oblasti duševního vlastnictví; - popíše práva a povinnosti mezi dětmi a rodiči, mezi manželi; vysvětlí, kde může o této oblasti hledat informace nebo získat pomoc; - objasní postupy vhodného jednání v případech, dostane-li se do situace svědka nebo oběti trestných činů/přestupků v oblasti násilí včetně šikany, vydírání, korupce apod.; - dovede aktivně řešit situace v oblasti obrany spotřebitelských zájmů; - vysvětlí možnosti založení fyzické / právnické osoby v souladu s platnou legislativou
3. Podpora rozvoje klíčových kompetencí a základních gramotností - ZG čtenářská a pisatelská, - KK k občanství a udržitelnosti, komunikační, k učení, digitální
4. Obsah vzdělávání Předmětem zájmu modulu jsou práva a povinnosti občanů ve vybraných tématech: - způsobilost k právním úkonům; - trestní odpovědnost; - četba smluv s porozuměním; - zdroje důvěryhodných a aktuálních informací pro řešení životních situací; - ochrana spotřebitelských zájmů; - duševní vlastnictví; - rodinné právo; - pomoc v extrémních životních situacích; - smlouvy a jejich náležitosti; - duševní vlastnictví - průmyslové, autorské

- práva a povinnosti mezi členy rodiny;
- svědek/oběť přestupku/trestného činu;
- ochrana spotřebitelských zájmů;
- založení živnosti

5. Vzdělávací strategie

- práce s digitálními materiály a odbornou literaturou
 - práce s dobovými dokumenty;
 - minilekce zaměřené na souhrn charakteristických rysů vývoje vybraných zemí/regionů;
 - individuální (případně skupinové) projekty s vybranou tematikou z obsahu vzdělávání v rámci modulu a jejich prezentace s obhajobou;
- (např.: - projekt na řešení životní situace: každému žákovi/týmu je zadána životní situace k modulárním tématům, žák/tým navrhne postup vedoucí k řešení, vypracuje související dokumentaci – např. úřední písemnosti – a své řešení následně prezentuje s obhajobou v diskusi;
- simulovaná návštěva úřadu: žáci zinscují zařizování zadané záležitosti na úřadě, následuje reflexe;
 - simulované občanské/trestní soudní řízení: žáci nastudují podklady k případu a soudní řízení zinscují, následuje reflexe;
 - soud ve trojici – každá trojice žáků představuje samostatný soud (viz doporučená literatura);
 - aktivita k soudnímu řízení spočívající v dotazování svědků a hledání viníka;
 - brainstorming (např. postupy řešení životních situací, rozsudky v občanském/trestním soudním řízení);
 - diskuze (např. životní situace, soudy, osobní zkušenosti žáků);
 - sledování filmu (dokumentárního či hraného) představujícího případ v občanském/trestním soudním řízení: přiblížení soudní atmosféry, získávání odpovědí z dokumentu do pracovního listu, následně diskuze (např. pořady ČT);
 - práce s ukázkou právního textu, se kterým se žák běžně setkává a který obsahuje problematické body (např. ujednání o osobních údajích u mobilní aplikace obsahující kontroverzní body);
 - téma projektu stanovuje vyučující, nebo schvaluje žákův výběr tématu

C. VÝSTUPNÍ ČÁST

1. Způsob ověřování dosažených výsledků	max. počet bodů	2. Kritéria hodnocení	váha
Průběžné - řešení (standardizovaných) písemných testových úloh;	100	Porozumění problematice minilekcí v širším kontextu	40 %
Sumativní - samostatný/skupinový projekt a jeho prezentace,	100	kompetence občanská, komunikační – prezentační; aktivní přístup a podíl na realizaci projektu	50 %
Reflexe - zpětnovazebný rozhovor s učitelem a spolužáky o výsledcích učení	100	reflexe zkušenosti: aktivní účast na reflexi	10 %

Závěrečné hodnocení modulu je váženým průměrem hodnocení z jednotlivých způsobů-částí ověřování. Žák prospěl, jestliže získal alespoň 40 bodů z průběžného a 40 bodů ze sumativního hodnocení. Přepočet váženého průměru na známky:

85–100	1
70–84	2
55–69	3
40–54	4

0–39	5
3. Doporučená studijní literatura, odkazy na ilustrační zdroje https://www.e-sbirka.cz/sb/2012/89/2025-02-15?f=89%2F2012&zalozka=text https://www.zakonyprolidi.cz/obor/dusevni-vlastnictvi https://streetlaw.eu/simulovane-soudy/ https://www.ceskatelevize.cz/porady/10604698737-pravo-pro-kazdeho/	
4. Poznámky	